

Vària

Per què Molière ridiculitzà els metges

LA vida dels grans escriptors clàssics és coneguda fins en els seus petits detalls, almenys pels erudits, i aquests no ignoren el per què Molière s'ha rabejat ridiculitzant tan sovint els metges. Diverses raons han estat donades d'aquest odi persistent. Un recent article (PAUL EMARD, *Les logis de Molière a París après 1658 et l'Amour Médecin. Revue de France*, 1er. octubre 1928) demostra que la seva causa és el ressentiment d'un llogater contra el seu propietari, doblada d'una renyina de dones.

Mr. Emard, en el seu molt interessant article, del qual aquestes pàgines són només que un resum, exposà els fets de la manera següent: A la tarda del 1658, Molière en tornar a París, després d'una llarga excursió per províncies que tot-hom sap, hi arribava en una situació pecuniària bastant precària i el conjunt de la seva "troupe" no la fruí pas millor; així, s'apostentà a un hotel molt modest. La protecció del rei vingué aviat a afavorir a Molière i els ingressos aviat foren remuneradors; l'"Etourdi", "Les Precioses ridícules" foren vertaderament, des de tots els punts de vista, peces d'èxit. Molière deixà el seu hotel i s'establí burgesament en un departament de la rue Saint-Thomas-du-Louvre, carrer desaparegut ja fa molt de temps, que, sortint del carrer de Saint-Honore vers el Palau Reial, s'adreçava perpendicularment al Sena per a terminar davant l'ample edifici que s'estenia—i s'estèn encara—sobre el moll, entre el vell Louvre i les Tulleries.

En gener del 1662, es casà amb Armanda Béjard i establí nova casa a la rue Richelieu, prop el Palau Reial. Hi estigué poc temps, retornant a la rue Saint-Thomas-du-Louvre. Sabem, en efecte, pels registres parroquials, que, des del començ del 1664, Armanda tingué un infant en una

casa d'aquest carrer de Saint-Thomas, pertanyent a un metge: Molière havia esdevingut llogater del Dr. D'Aquin, i aquest immoble va ésser el teatre del drama.

L'infant, nat el 19 de gener del 1664, morí al cap de pocs mesos. Fou batejat el 28 de febrer a Saint-Germain l'Auxerrois; el padrí era Lluís XIV i la padrina era Enriqueta d'Anglaterra. Molière estava, doncs, en ple favor; recolzat per la protecció del rei i de la cort, actor amat del públic, autor de grans èxits, director d'un teatre en plena voga, podia considerar-se com ocupant una molt brillant situació i com llogater de marca, molt desitjable per un propietari. La seva muller, Armanda Béjard, la senyora Molière, gran artista, tenia certament, així mateix, les pretensions de les comediantes més populars del Teatre Francès. La parella "estadanta" és massa coneguda perquè hàgim d'insistir, ja que hom sap qual era en aquells moments la seva situació moral.

Presentem, ara, la parella "propietària".

En començar el segle XVII, un rabí d'Avinyó, originari de Carpentras, Rabbi Mardocai, fou foragitat pels seus correligionaris que sospitaven de la puresa de la seva fe. Abjurà cap el 1610, es féu catòlic, prengué aleshores el nom molt ortodoxe de Felip d'Aquin i bentost s'establí a París. Per bé que hagués estat implicat com testimoni en el procés de Leonora Galigai, fou nomenat en 1627, lector del rei per a la llengua hebrea al Col·legi de França.

El seu fill, Lluís Enric, nat a Avinyó dins la religió jueva, es convertí també al catolicisme. Després d'haver estudiat l'hebraic i les llengües orientals, es féu doctor en Medicina i des de l'any 1644 formà part del servei mèdic, bastant complicat, del rei. S'havia casat amb Clara López, fi-